

Nämnden Svenska rum 20.01.2022 § 3

§ 3

Utlåtande om motion till fullmäktige om att utarbeta Esbo stads barnstrategi och åtgärdsprogram

Beredning och upplysningar:
Saloranta-Eriksson Outi
Nurmi Juha
Mattila Virpi
Kaarnalehto Annika
Haapala Maija SOTET
Wilén Leena
Laine Raija
Pippuri Terhi
fornamn.efternamn@esbo.fi
Växel 09 816 21

Förslag

Direktör för sektorn för fostran och lärande Rinta-aho Harri

Nämnden för fostran och lärande ger ett utlåtande enligt redogörelsedelen om en motion till fullmäktige av ledamot Ira Tanskanen-Hietanen och 43 andra ledamöter om utarbetandet av Esbo stads barnstrategi och åtgärdsprogram.

Behandling

Efter avslutad diskussion frågade ordföranden om nämnden Svenska rum kan återremittera ärendet. Eftersom ingen motsatte sig det, konstaterade ordföranden att nämnden enhälligt återremitterade ärendet för ny beredning.

Beslut

Nämnden Svenska rum återremitterade ärendet för ny beredning.

Redogörelse

Ira Tanskanen-Hietanen och 43 andra ledamöter lämnade 13.9.2021 in en motion, där de föreslår följande:

1. I Esbo utarbetas en egen barnstrategi och ett åtgärdsprogram som ska säkerställa att barnets rättigheter förverkligas så fullt ut som möjligt. Anvisningar och mer information om barnkonsekvensanalys finns till exempel på Institutet för hälsa och välfärds webbplats.
2. I Esbo utarbetas raskt en lägesbild över hur barnets rättigheter förverkligas i Esbo, särskilt när det gäller barnkonsekvensanalys, barnbudgeteringen och barnens delaktighet.
3. Esbo ordnar utbildning om barnets rättigheter för tjänsteinnehavare och förtroendevalda.
4. Esbo stad ansöker om medlemskap i Unicefs program En barnvänlig kommun.

Utlåtandet har beretts i samarbete mellan sektorn för fostran och lärande och välfärds- och hälsosektorn. Ärendet presenterades på ungdomsfullmäktiges allmänna möte 15.12.2021. Rådet för personer med funktionsnedsättning gav sitt utlåtande 5.1.2022. Utlåtandet finns att läsa som tilläggsmaterial.

I Esbo utarbetas en egen barnstrategi och ett åtgärdsprogram som stärker barnets rättigheter

I motionen föreslås att en egen barnstrategi och ett åtgärdsprogram ska utarbetas i Esbo för att säkerställa att barnets rättigheter förverkligas så fullt ut som möjligt. För att barnets rättigheter ska förverkligas föreslås det att det i Esbo ska göras en barnkonsekvensanalys, där man vid beredningen av beslut och åtgärder på förhand bedömer deras konsekvenser för barns och ungas välbefinnande.

I Esbo utarbetas för varje fullmäktigeperiod en välfärdsplan för barn och unga. I planen antecknas mål och åtgärder som syftar till att främja barns och ungas välbefinnande i Esbo. Med hjälp av välfärdsplanen styrs, leds och utvecklas välfärdsarbetet för barn, unga och familjer. Den utarbetas och verkställs i omfattande samarbete över sektorsgränserna. Välfärdsplanen för barn och unga 2022–2025 är under beredning och behandlas av fullmäktige i början av 2022.

Finlands första nationella barnstrategi publicerades i februari 2021. Målet med barnstrategin är ett Finland för alla barn, ett land som är genuint barn- och familjevänligt och som respekterar barnets rättigheter. Strategin bygger på tre huvudidéer som respekterar alla barns rättigheter, tar stor hänsyn till barnen i samhället och stöder barnens välbefinnande. Stadens välfärdsplan för barn och unga (2022–2025) fungerar i praktiken också som en verkställighetsplan för barnstrategin på kommunnivå, eftersom den innehåller åtgärder som gäller de centrala temaområdena i barnstrategin. Med tanke på den nationella barnstrategin betonas i prioriteringarna i välfärdsplanen särskilt stärkandet av barnets delaktighet och motverkandet av ojämlikhet samt stärkandet av tjänster som motsvarar barnens och familjernas behov.

Att främja barns, ungas och familjers delaktighet och likabehandling är centrala mål i stadens välfärdsplan för barn och unga. Syftet med planen är att säkerställa att barn, unga och familjer aktivt deltar i planeringen och utvecklingen av tjänsterna. Målet är att göra det möjligt för alla barn och unga att höra till en grupp och ha möjlighet att utöva hobbyer. Konkreta åtgärder är främjande av deltagande budgetering, barnkonsekvensanalys som en del av beslutsfattandet, social rapportering, främjande av verksamhet med erfarenhetsexperter, hobbyverksamhet med låg tröskel och utveckling av hobbystigar

Dessutom är syftet med välfärdsplanen för barn och unga att öka stödet för föräldraskap för föräldrar till barn i ungdomsåldern samt att identifiera behoven hos barn, unga och familjer med ett främmande språk som modersmål och att rikta tjänsterna enligt behov.

I och med den nationella barnstrategin fattades i oktober 2021 statsrådets principbeslut om en verkställighetsplan för den nationella barnstrategin för innevarande regeringsperiod. Verkställighetsplanen är ett dokument som varje regering utarbetar separat för sin regeringsperiod, och den förpliktar också kommunerna. Verkställighetsplanen omfattar olika åtgärder som främjar barnstrategin och barnets rättigheter. I planeringen och genomförandet av stadens välfärdsplan för barn och unga (2022–2025) kommer man utöver de centrala prioriteringarna i barnstrategin också att beakta verkställighetsplanen för den.

I motionen framförs att det i Esbo ska göras barnkonsekvensanalys, där man vid beredningen av beslut och åtgärder på förhand bedömer deras konsekvenser för barns och ungas välbefinnande.

I Esbo har det fattats beslut om att man vid beredningen av beslut och åtgärder på förhand ska bedöma deras konsekvenser för barns och ungas välbefinnande. Denna process för förhandsbedömning av beslut, som också inbegriper en barnkonsekvensanalys, främjas för närvarande genom att processen och blanketterna förtydligas och personalen utbildas i processen för förhandsbedömning.

Lägesbild av hur barnens rättigheter förverkligas, särskilt i fråga om en barnkonsekvensanalys, barnbudgetering och barnens delaktighet

I motionen föreslås att det i Esbo snabbt utarbetas en lägesbild av hur barnens rättigheter förverkligas.

Med tanke på utarbetandet av välfärdsplanen för barn och unga 2022–2025 har information om välfärden bland barn i Esbo samlats in från följande källor:

- Information som beskriver välfärden bland barn och unga som en del av rapporten om Esbo stads omvärld 2021.
- Resultaten av enkäten Hälsa i skolan 2021
- Resultaten av Finnlapset 2020
- Synpunkter och idéer om planens mål och åtgärder från yrkespersoner som arbetar med barn, unga och familjer.
- Vid vårseminariet för välfärdsarbetet för barn och unga i maj 2021 sammanställdes information och tankar om experternas och erfarenhetsexperternas synpunkter på prioriteringarna i välfärdsplanen.

För närvarande bereds Västra Nylands välfärdsområde, som från år 2023 har ansvar för ordnandet av social- och hälsovårdstjänster. Det är väsentligt att utreda förverkligandet av barnets rättigheter som en del av beredningen av helheten för främjande av välfärd och hälsa. I övrigt koncentrerar sig barnkonsekvensanalysen, barnbudgeteringen och lägesbilden i fråga om barnens delaktighet på målen, åtgärderna och uppföljningen i välfärdsplanen för barn och unga.

Utbildning om barnets rättigheter för tjänsteinnehavare och förtroendevalda

I motionen föreslås att tjänsteinnehavarna och de förtroendevalda i Esbo ska få utbildning om barnets rättigheter.

En åtgärd i verkställighetsplanen för den ovan nämnda barnstrategin är att det ordnas utbildning för yrkesutbildade personer. Syftet med utbildningen är uttryckligen att stärka färdigheterna att främja barnets rättigheter och förverkliga barnens delaktighet bland yrkesutbildade personer och andra som arbetar med barn. Enligt verkställighetsplanen kommer utbildningshelheten om barnets rättigheter och i synnerhet barnens delaktighet att ordnas i omfattande samarbete med olika aktörer under 2022. För genomförandet ansvarar den nationella styrgruppen för barnstrategin.

Dessutom planeras i Esbo våren 2022 ett gemensamt seminarium för stadens anställda och förtroendevalda. Vid seminariet behandlas genomförandet av välfärdsplanen för barn och unga samt åtgärder med tanke på barnens rättigheter. Till seminariet inbjuds också representanter för Esbo ungdomsfullmäktige.

Esbo stad med i Unicefs program En barnvänlig kommun

I motionen föreslås att Esbo stad ska ansöka om medlemskap i Unicefs program En barnvänlig kommun.

Unicefs modell En barnvänlig kommun är ett verktyg som hjälper kommunen att i sin förvaltning och i tjänsterna i barnens vardag fatta rätt beslut med tanke på barnens välbefinnande. Modellen hjälper kommunerna att säkerställa att rättigheterna förverkligas särskilt för de barn som har det sämst ställt. Av de kommuner som söker om att få delta i utvecklingsarbetet förutsätter Unicef utöver främjandet av barnets rättigheter också en koordinator och en koordineringsgrupp med tillräcklig arbetstid, att barn och unga är delaktiga i utvecklingsarbetet samt att kommunen förbinder sig till att informera kommuninvånarna om utvecklingsarbetets mål och resultat.

I Esbo ansvarar styrgruppen för välfärdsarbetet för barn och unga för helheten för främjandet av barns och ungas välfärd och för den samordnade ledningen av tjänsterna. Välfärdsarbetet för barn och unga utförs i ett smidigt samarbete som överskrider sektorsgränserna. Esbo stads tjänster för barn och unga är en helhet som står inför en förändring i och med att från år 2023 ansvarar Esbo stad för småbarnspedagogiken, undervisningen och utbildningen på andra stadiet, men Västra Nylands välfärdsområde för social- och hälsovården (inklusive elevhälsan).

Ett centralt mål i beredningen av välfärdsområdet är att säkerställa fungerande strukturer och samarbetsformer i de centrala kontaktytorna mellan kommunen och välfärdsområdet, vilka kommer att finnas särskilt i främjandet av kommuninvånarnas hälsa och välfärd. För närvarande råder det dock ovisshet om hurdana samarbetsstrukturerna i praktiken är när det gäller tjänster för barn, unga och familjer. Utvecklingsprogrammet Ett välmående Esbo har till uppgift att åren 2021–2025 för sin del säkerställa fungerande strukturer och praxis i främjandet av välfärd och hälsa. Målet med utvecklingsprogrammet är också att avhjälpa det välfärdsunderskott som förorsakas av coronaepidemin. Utvecklingsprogrammets agenda utökas med säkerställande av att främjandet av barns och ungas välfärd förverkligas i den nya situationen. Samtidigt utreds Esbo stads möjlighet att ansluta sig till Unicefs modell En barnvänlig kommun.

Beslutshistoria

Bilaga

Tilläggsmaterial

- Valtuustoaloite Lapsiystävällinen Espoo Kansallinen lapsistrategia – tavoitteena lapsen oikeuksia kunnioittava Suomi
- Espoon vammaisneuvoston lausunto 5.1.2022

För kännedom